

Väljaandja:	Haridus- ja teadusminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	21.12.2015
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2017
Avaldamismärge:	RT I, 18.12.2015, 12

Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord

Vastu võetud 15.12.2015 nr 54

Määrus kehtestatakse [põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse](#) § 30 lõike 2, § 31 lõike 2 ja § 34 lõike 3 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse:

- 1) tasemetööde ettevalmistamise ja läbiviimise ning tasemetööde koostamise, hindamise ja tulemuste analüüsimise ja säilitamise tingimused ja kord;
- 2) põhikooli lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise, tulemuste analüüsimise ja säilitamise tingimused ja kord;
- 3) gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise, tulemuste analüüsimise ja säilitamise tingimused ja kord.

2. peatükk Tasemetööd

§ 2. Tasemetööde eesmärgid

- (1) Tasemetööde läbiviimise eesmärk on hinnata riiklike õppekavade üldpädevuste, valdkonnapädevuste, läbivate teemade ja õpitulemuste omandatust (edaspidi *õppekava eesmärgid ja õpitulemused*) selleks, et:
 - 1) anda õpilasele, vanemale, koolile, kooli pidajale ja riigile võimalikult objektiivset ja võrreldavat tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest ning sellest, milline on kooli panus õpilaste edasijõudmisse;
 - 2) selgitada, kuidas õppe tulemuslikkus ning kooli panus õpilaste edasijõudmisse on ajas muutunud;
 - 3) anda riigile informatsiooni hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
 - 4) toetada riikliku õppekava rakendamist ning suunata tasemetöö sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi.
- (2) Õppekava eesmärkidele ja õpitulemustele lisaks võivad tasemetööd hinnata ka muid tasemetöö õppeaine või ainevaldkonna pädevusi kui see on vajalik välishindamise eesmärgi silmas pidades või hariduslike erivajadustega õpilaste tulemuste hindamiseks.
- (3) Tasemetööd võivad õppekava eesmärkide ja õpitulemuste kohta võimalikult objektiivse ja võrreldava tagasiside saamiseks sisaldada küsimusi õpilase õpingute ja õpikogemuste kohta koolis ja väljaspool kooli ning selle kohta, kuidas õpilane ise oma kompetentsust hindab.

§ 3. Tasemetööde ettevalmistamine ja koostamine

- (1) Haridus- ja Teadusministeerium või riigi sihtasutus, kes on sõlminud Haridus- ja Teadusministeeriumiga halduslepingu (edaspidi *eksameid korraldav asutus*) koostab tasemetööd ning igale tasemetööle läbiviimisjuhendi, hindamisjuhendi ja vastavustabeli järgides konfidentsiaalsusnõudeid.

(2) Tasemetööd valmistatakse ette eksameid korraldava asutuse koostatud eristuskirja põhjal. Eristuskirjas määratakse tasemetöö koostamise tingimused, sealhulgas eraldiseisvalt hinnatavate alateemade ja/või osaoskuste (edaspidi *tasemetöö osad*) küsimuste ja ülesannete valimise kriteeriumid ning nõuded tasemetöö võrreldavuse tagamiseks eelneva ja/või järgneva sama õppeaine või ainevaldkonna taseme- ja/või eksamitööga.

(3) Vastavustabelis ja hindamisjuhendis tuuakse välja tasemetöö osade ning õppekava eesmärkide ja õpitulemuste vahelised seosed. Kui tasemetöös on küsimusi ja ülesandeid, mis ei vasta täiel määral õppekava eesmärkidele ja õpitulemustele, selgitatakse nende kasutamise põhjuseid eraldi.

(4) Tasemetööde ettevalmistamise ja koostamise kohustuslikud etapid on:

- 1) ülesannete koostamine;
- 2) ülesannete toimetamine;
- 3) ülesannete valimine ja eeltesti koostamine;
- 4) eeltestimine koolides;
- 5) eeltesti tulemuste analüüsimine;
- 6) testi koostamine;
- 7) ekspertanalüüsi ja -hinnangu koostamine;
- 8) testi korrigeerimine ja tasemetöö lõppversiooni koostamine.

(5) Eeltestimisega kontrollitakse tasemetöö terviku, osade ning küsimuste ja ülesannete raskusastet, kvaliteeti ja ülesehitust.

(6) Vajaduse korral koostab eksameid korraldav asutus tasemetöö juurde kuuluva küsimustiku kooli direktorile ja õpetajale.

§ 4. Tasemetööde läbiviimine

(1) Eksameid korraldav asutus koostab koos Haridus- ja Teadusministeeriumiga valimi koolidest, kus tasemetöö läbi viiakse. Valim hõlmab vähemalt 5% kogu riigi vastava klassi õpilastest erinevate õpilasarühmade ja õppeasutuste rühmade lõikes. Valimisse kuuluvad ühe klassi kõik õpilased või õpilased juhusliku valiku alusel.

(2) Eksameid korraldav asutus teeb hiljemalt kaks nädalat enne tasemetöö läbiviimist maavalitsustele elektrooniliselt teatavaks, milliste koolide õpilased valimisse kuuluvad.

(3) Kooli või kooli pidaja taotlusel võivad tasemetööd sooritada ka valimisse mittekuuluvad koolid ja valimisse mittekuuluvad õpilased valimisse kuuluvast koolist. Sel juhul lepivad eksameid korraldav asutus ja kool või kooli pidaja tasemetöö sooritamise seotud kulude katmise omavahel kokku.

(4) Tasemetöö viiakse läbi paberil või elektroonilises testimiskeskonnas. Elektrooniline testimiskeskond asub lõpueksamite, eesti keele tasemeeksami ning Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksami andmekogus (edaspidi *lõpueksamite andmekogu*).

(5) Enne elektroonilises testimiskeskonnas tasemetöö läbiviimist teeb eksameid korraldav asutus koolidele teatavaks nõuded arvutite tarkvarale ja seadistustele ning tagab näidistesti kättesaadavuse.

(6) Tasemetöö ja selle hindamisjuhendi, läbiviimisjuhendi, vastavustabeli ning vajaduse korral küsimustiku kooli direktorile, õpetajale ja õpilasele teeb eksameid korraldav asutus koolile kättesaadavaks lõpueksamite andmekogus või muul viisil elektrooniliselt. Paberil läbiviidava tasemetöö toimetab eksameid korraldav asutus koolidesse maavalitsuste vahendusel.

(7) Elektroonilises testimiskeskonnas läbiviidava tasemetöö ruumis on iga õpilase kohta arvuti, mille külge on ühendatud tasemetöö sooritamiseks vajalikud sisend- ja väljundseadmed. Igasse ruumi, kus toimub tasemetöö, määrab kooli direktor testi administraatori. Elektroonilises testimiskeskonnas tasemetöö tegemiseks sisenevad õpilased lõpueksamite andmekogusse, kasutades ID-kaarti, mobiil-ID, elamisloakaarti või kooli või testi administraatorilt saadud testimiskeskonna poolt loodud salasõna. Pärast kõigi õpilaste sisenemist testimiskeskonda annab testi administraator loa alustada tasemetöö tegemist. Tehniliste probleemide ilmnemisel juhendab testi administraator õpilast.

(8) Hiljemalt nelja tööpäeva jooksul pärast tasemetöö toimumist märgitakse elektroonilises testimiskeskonnas eeltäidetud aruandesse õpilase eelmise või jooksva õppeaasta kokkuvõtavad hinded tasemetöö õppeaines ning informatsiooni selle kohta, kas õpilane õpib individuaalse õppekava alusel, saab õpi- või logopeedilist abi, ning keele (keeled), mida õpilane kasutab tavapäraselt koduses suhtlemises lisaks kooli õppekeelele või õppekeele asemel.

(9) Eksameid korraldava asutuse ning õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku või haldusjärelevalvet teostava asutuse esindajal on õigus viibida tasemetöö läbiviimise juures.

§ 5. Tasemetööde läbiviimise erisused hariduslike erivajadustega õpilaste puhul

(1) Kooli direktor võib võimaldada haridusliku erivajadusega õpilasele tasemetöö tegemiseks tema erivajadusest tulenevalt vajalikke eritingimusi, sealhulgas ühte või mitut järgmistest:

- 1) anda lisaaega kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;

- 2) viia tasemetöö läbi eraldi ruumis;
- 3) kasutada puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 4) kasutada ilma õigekirjakontrolli programmita arvutit õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav;
- 5) lubada vastuse üleskirjutamist tugisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;
- 6) lubada nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düsleksia) õpilasele küsimuste ja teksti ettelugemist;
- 7) anda kuulmispuudega õpilasele tasemetöö toimumise korralduse kohta kirjalikke juhtnööre;
- 8) kasutada õpiraskustega õpilasel täiendavaid õppevahendeid (sõnaraamatud, abivahendid jms);
- 9) selgitada õpiraskustega õpilasele töökorraldusi ning ülesannete teksti täpsemalt ja põhjalikumalt;
- 10) kasutada kuulmispuudega õpilasel viipekeele tõlki.

(2) Juhul kui õpilase erivajadusest tulenevalt on tasemetöös vaja kohaldada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata eritingimust, kooskõlastab kool vajaliku eritingimuse eksameid korraldava asutusega.

(3) Rakendatavad eritingimused ja tasemetöö sooritamisel ilmnenud erijuhtumid märgitakse hiljemalt nelja tööpäeva jooksul pärast tasemetöö toimumist elektroonilises testimiskeskonnas eeltäidetud aruandesse.

§ 6. Tasemetööde hindamine ja kontrollimine

(1) Tasemetöö tulemust ei käsitleta kokkuvõtva hindamise alusena ja tasemetööd ei hinnata hindegaga.

(2) Elektroonilises testimiskeskonnas läbiviidud tasemetööd kontrollitakse elektrooniliselt. Avatud vastustega küsimusi ja ülesandeid, mille õigsust ei ole võimalik elektrooniliselt kontrollida, kontrollib kooli direktori poolt määratud õpetaja elektroonilises testimiskeskonnas hindamisjuhendi alusel hiljemalt nelja tööpäeva jooksul pärast tasemetöö toimumist.

(3) Paberil läbiviidud tasemetööd kontrollib kooli direktori poolt määratud õpetaja, kes sisestab tulemused hindamisjuhendi alusel nelja tööpäev jooksul lõpueksamite andmekogusse. Kool edastab valimisse kuulunud õpilaste kontrollitud tasemetööd eksameid korraldavale asutusele viie tööpäeva jooksul pärast tasemetöö läbiviimist.

§ 7. Tasemetööde säilitamine

(1) Paberil läbiviidud tasemetööd säilitatakse koolis või valimisse kuulunud tööde puhul eksameid korraldavas asutuses kolm aastat.

(2) Tasemetöö tulemused tervikuna ja osade kaupa säilitatakse ning arhiveeritakse lõpueksamite andmekogus isikustatud kujul.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium ning eksameid korraldav asutus võivad kooskõlas isikuandmete kaitse seadusega lubada tasemetööde andmestike ja tulemuste kasutust teadus- ja rakendusuuringutes.

§ 8. Tasemetööde tulemuste analüüs ja järeldused

(1) Tasemetööde tulemuste analüüsi korraldab eksameid korraldav asutus, lähtudes käesoleva määruse §-s 2 sätestatud tasemetööde eesmärkidest. Tasemetööde tulemuste analüüsimisel kaasab eksameid korraldav asutus vajaduse korral eksperte.

(2) Eksameid korraldav asutus hindab kooli panust õpilaste edasijõudmisse:

- 1) üksteisele järgnevatel kooliastmetel sooritatud sama õppeaine või ainevaldkonna tasemetööde või taseme- ja eksamitööde tulemuste põhjal või
- 2) ühe kooliastme sees samas õppeaines või ainevaldkonnas ajalise vahega sooritatud tasemetööde või taseme- ja eksamitööde tulemuste põhjal.

(3) Eksameid korraldav asutus täiendab tasemetöö tulemuste analüüsi põhjal hindamisjuhendit tasemetöö ülesehitust, mõõtmisomaduste kvaliteeti ja tulemuste jaotust iseloomustavate näitajatega. Eksameid korraldav asutus võimaldab pärast elektroonilises testimiskeskonnas tasemetöö läbiviimist koolidel veel vähemalt kolme aasta jooksul tasemetööd kasutada.

(4) Eksameid korraldav asutus:

- 1) teeb elektroonilises testimiskeskonnas läbiviidud tasemetööde tulemused lõpueksamite andmekogu kaudu teatavaks igale valimisse kuulunud õpilasele ja koolile hiljemalt viis tööpäeva pärast tasemetöö toimumist;
- 2) avaldab tasemetööde üleriigilised tulemused oma veebilehel tasemetööde läbiviimise aasta 1. novembriks, valimisse kuulunud kooli nimetatuna;
- 3) annab hiljemalt tasemetööde läbiviimise aasta 10. detsembriks tasemetöö tulemuste analüüsi põhjal igale valimisse kuulunud koolile tagasisidet õppe tulemuslikkusest ja sellest, milline on kooli panus õpilaste edasijõudmisse;

4) esitab tasemetööde läbiviimise aasta 10. detsembriks Haridus- ja Teadusministeeriumile tasemetööde analüüsi ja tulemused. Analüüsis kajastatakse õppekava eesmärkide ning õpitulemuste saavutatust ning kooli panust õpilaste edasijõudmisse tasemetöö kui terviku ja osade kaupa; erinevate õpilasarühmade ja õppeasutuste rühmade lõikes; tulemuste võrreldavust kahe sama õppeaine eelmise tasemetööga; tasemetöö kvaliteeti ja vastavust riiklike õppekavadega. Koos analüüsiga esitatakse ettepanekud õppemetoodika ja õppekirjanduse täiendamiseks, täiendusõppe parandamiseks ning riiklike õppekavade muutmiseks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3–4 sätestatud tingimusi ja korda täpsustatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi ja eksameid korraldava asutuse vahel sõlmitavas lepingus.

3. peatükk

Põhikooli lõpueksamid

1. jagu

Üldsätted

§ 9. Põhikooli lõpueksamite eesmärgid

(1) Põhikooli lõpueksamite läbiviimise eesmärk on hinnata riiklike õppekavade või õpilase õppe aluseks oleva õppekava üldpädevuste, valdkonnapädevuste, läbivate teemade ja III kooliastme õpitulemuste omandatust (edaspidi *õppekava eesmärgid ja III kooliastme õpitulemused*) selleks, et:

- 1) anda õpilasele, vanemale, koolile, kooli pidajale ja riigile võimalikult objektiivset ja võrreldavat tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest ning sellest, milline on kooli panus õpilaste edasijõudmisse;
- 2) selgitada, kuidas õppe tulemuslikkus ning kooli panus õpilaste edasijõudmisse on ajas muutunud;
- 3) anda riigile informatsiooni hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
- 4) toetada riikliku õppekava rakendamist ning suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 5) teha otsus õpilase põhikooli lõpetamise kohta.

(2) Põhikooli lõpueksami eksamitööd võivad õppekava eesmärkide ja III kooliastme õpitulemuste kohta võimalikult objektiivse ja võrreldava tagasiside saamiseks sisaldada küsimusi õpilase õpingute ja õpikogemuste kohta koolis ja väljaspool kooli ning selle kohta, kuidas õpilane ise oma kompetentsust hindab.

2. jagu

Põhikooli lõpueksamid

§ 10. Põhikooli lõpueksamid

(1) Põhikooli riikliku õppekava järgi õppiv õpilane sooritab põhikooli lõpetamiseks viimasel õppeaastal järgmised ühtsete ülesannetega põhikooli eksamid (edaspidi *ühtsed põhikooli lõpueksamid*):

- 1) eesti keele eksam;
- 2) matemaatikaeksam;
- 3) õpilase valikul eksam põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 30 lõike 4 alusel kehtestatud õppeainete hulgast (edaspidi *valikeksam*).

(2) Valikeksami saab teha õppeaines, mida õpilane on kooli õppekava järgi õppinud. Õpilase soovil ja kooli nõusolekul võib valikeksami sooritada ka õppeaines, mida õpilane ei ole koolis õppinud.

(3) Õppeaines, kus nõustamiskomisjoni soovitusel on individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud põhikooli riikliku õppekavaga taotletavaid õpitulemusi, võib õpilane ühtse põhikooli lõpueksami asemel sooritada käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud õppeainetes kooli kinnitatud materjalidega põhikooli koolieksamid (edaspidi *põhikooli koolieksamid*). Sellisel juhul arvestab kool eksamitöö koostamisel ja selle sooritamise vormi määramisel õpilase individuaalses õppekavas sätestatud erisusi võrreldes riikliku õppekavaga.

- (4) Lihtsustatud õppel olev põhikoolilõpetaja sooritab põhikooli lõpetamisel järgmised koolieksamid:
- 1) eesti keele eksam;
 - 2) matemaatikaeksam;
 - 3) kooli poolt määratud kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine valikeksam.

(5) Lõike 4 punktis 3 nimetatud valikeksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.

(6) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes asus eesti õppekeelega kooli või klassi õppima viimase kuue õppeaasta jooksul enne eksami toimumist, võib käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 või lõike 4 punktis 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele kui teise keele eksami.

(7) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib

eesti keele või eesti keele kui teise keele eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina. Koolieksami ettevalmistamisel ja hindamisel lähtutakse käesoleva määruse §-des 22–24 sätestatust.

(8) Põhikooli eesti keele kui teise keele eksam on ühitatud eesti keele B1-taseme eksamiga. Eesti keele tasemetunnistus (B1) väljastatakse juhul, kui eksaminand on saanud vähemalt 60 protsenti maksimaalsest tulemusest, kusjuures ühegi osaoskuse tulemus ei tohi olla 0 punkti. Käesoleva määruse § 16 lõike 2 punktides 3 ja 4 esitatud juhtudel võib õpilasele anda tasemetunnistuse juhul, kui kõik eksamitöö osad ei ole tehtud.

(9) Ühtsete põhikooli lõpueksamite, välja arvatud võõrkeelte lõpueksamite sooritamise keeled on eesti keel, vene keel (vene õppekeelega koolis või klassis) ja viipekeel. Teiste keelte kasutamisel tagab kooli pidaja ühtsete põhikooli lõpueksamite tõlkimis- ja hindamiskulude finantseerimise.

(10) Eesti keelest erineva õppekeelega kooli või klassi lõpetajal on õigus sooritada matemaatika eksam ja valikeksam, välja arvatud võõrkeele eksam, eesti keeles.

§ 11. Ühtsele põhikooli lõpueksamitele registreerimine

(1) Põhikoolilõpetaja teatab koolile hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks õppeaine, milles ta soovib valikeksami sooritada.

(2) Põhikoolilõpetaja, kes soovib sooritada Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksami ühiskonnaõpetuse ühtse põhikooli lõpueksami lisana, teavitab sellest kooli hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.

(3) Eksamimaterjalide saamiseks täidavad koolid õpilaste valikute alusel registreerimisvormi lõpueksamite andmekogus hiljemalt jooksva õppeaasta 5. veebruariks. Võõrkeele eksamite puhul esitatakse lõpueksamite andmekogus lisaks andmed eksamiruumide arvu ning suulise osa toimumise kohta. Eesti keele kui teise keele eksami puhul märgib kool lõpueksamite andmekogus hiljemalt jooksva õppeaasta 20. märtsiks kooli direktori poolt määratud eksami suulise osa hindaja ja intervjuerija.

(4) Koolid teavitavad eksameid korraldavat asutust hiljemalt jooksva õppeaasta 5. veebruariks lõpueksamite andmekogu kaudu haridusliku erivajadustega põhikoolilõpetajate eksamineerimiseks vajalikest käesoleva määruse § 16 lõikes 2 sätestatud eritingimustest.

§ 12. Ühtsete põhikooli lõpueksamite ettevalmistamine ja koostamine

(1) Ühtsete põhikooli lõpueksamite ettevalmistamist ja koostamist korraldab eksameid korraldav asutus järgides konfidentsiaalsusnõudeid.

(2) Ühtse põhikooli lõpueksami eksamitöö valmistatakse ette eksameid korraldava asutuse koostatud eristuskirja põhjal. Eristuskirjas määratakse lõpueksamitöö koostamise tingimused, sealhulgas eraldiseisvalt hinnatavate eksamitöö alateemade ja/või osaoskuste (edaspidi *eksamitöö osad*) küsimuste ja ülesannete valimise kriteeriumid ning nõuded eksamitöö võrreldavuse tagamiseks eelneva ja/või järgneva kooliastme sama õppeaine või ainevaldkonna tasemetöö ja/või riigieksami eksamitööga.

(3) Ühtse põhikooli lõpueksami küsimused ja ülesanded, eksamitöö, hindamisjuhendi ja vastavustabeli töötab välja vastava õppeaine ühtset põhikooli lõpueksami ettevalmistav komisjon. Vastavustabelis ja hindamisjuhendis tuuakse välja eksamitöö osade ning õppekava eesmärkide ja III kooliastme õpitulemuste vahelised seosed. Ühtseid põhikooli lõpueksameid ettevalmistavad komisjonid moodustab ja nende töökorra kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(4) Eksameid korraldav asutus koostab ühtsete põhikooli lõpueksamite läbiviimisjuhendid.

(5) Ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööde (välja arvatud keeleainete) punktidest maksimaalselt 20% on võimalik saada äratundmistasandi, 30% reprodutseerimistasandi ja 50% rakendustasandi (analüüs, üldistamine, hinnangu andmine) soorituste eest.

(6) Ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööde ettevalmistamise ja koostamise kohustuslikud etapid on:

- 1) ülesannete koostamine;
- 2) ülesannete toimetamine;
- 3) ülesannete valimine ja eeltesti koostamine;
- 4) eeltestimine koolides;
- 5) eeltesti tulemuste analüüsimine;
- 6) testi koostamine;
- 7) ekspertanalüüsi ja -hinnangu koostamine;
- 8) testi korrigeerimine ja eksamitöö lõppversiooni koostamine.

(7) Eeltestimisega kontrollitakse eksamitöö osade ning küsimuste ja ülesannete raskusastet, kvaliteeti ja ülesehitust.

(8) Vajaduse korral koostab eksameid korraldav asutus ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitöö juurde kuuluva küsimustiku kooli direktorile ja õpetajale.

§ 13. Ühtsete põhikooli lõpueksamite komisjonid

(1) Põhikooli lõpueksami korraldamise eest vastutab vastava õppeaine põhikooli lõpueksami komisjon. Põhikooli lõpueksami komisjonid moodustab kooli direktor käskkirjaga hiljemalt kaks nädalat enne põhikooli lõpueksamite toimumist.

(2) Põhikooli lõpueksami komisjon on vähemalt kolmeliikmeline. Kui põhikooli lõpueksamit sooritab korraga enam kui 60 eksaminandi, on lõpueksamikomisjonis vähemalt üks liige iga 20 eksaminandi kohta. Kui põhikooli lõpueksamit viiakse läbi üheaegselt mitmes eksamiruumis, peab igas neist viibima vähemalt kaks komisjoni liiget. Elektroonilises testimiskeskonnas läbiviidava põhikooli lõpueksami puhul määrab kooli direktor igasse ruumi testi administraatori.

(3) Kooli direktor võib põhikooli lõpueksami komisjoni esimeheks määrata õppealajuhataja või õpetaja. Põhikooli lõpueksami komisjoni esimeheks ei või olla eksamineeritava klassi lõpueksami õppeaine õpetaja.

§ 14. Välisvaatleja ja välishindaja

(1) Eesti keele kui teise keele eksami kirjaliku osa sooritamisel ning Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksami sooritamisel ühiskonnaõpetuse ühtse põhikooli lõpueksami lisana peab eksamil lisaks lõpueksamikomisjonile olema välisvaatleja.

(2) Välisvaatleja on eksameid korraldava asutuse poolt määratud isik, kelle ülesanne on jälgida eksamikorrast kinnipidamist.

(3) Eesti keele kui teise keele eksami suulise osa juures viibib valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga kinnitatud välishindaja.

(4) Välishindaja on erialalt eesti keele filoloog, kes on osalenud eksameid korraldava asutuse läbiviidaval hindajate koolitusel ja kelle ülesanne on hinnata eesti keele kui teise keele eksami suulise osa vastuseid ja jälgida eksamikorrast kinnipidamist.

(5) Kui välisvaatleja või välishindaja ei ilmu kohale või haigestub eksami ajal, teavitab lõpueksamikomisjoni esimees sellest eksameid korraldavat asutust, mis tagab eksami välisvaatleja ja välishindaja olemasolu eksami läbiviimisel. Selle kohta tehakse vastav märge ühtse põhikooli lõpueksami toimumise protokollis.

§ 15. Ühtsete põhikooli lõpueksamite läbiviimine

(1) Ühtne põhikooli lõpueksam viiakse läbi paberil või elektroonilises testimiskeskonnas.

(2) Enne elektroonilises testimiskeskonnas ühtse põhikooli lõpueksami läbiviimist teeb eksameid korraldav asutus koolidele teatavaks nõuded arvutite tarkvarale ja seadistustele ning kättesaadavaks näidistesti.

(3) Elektroonilises testimiskeskonnas läbiviidava ühtse põhikooli lõpueksami eksamitöö, selle hindamisjuhendi, läbiviimisjuhendi ja vastavustabeli, vajaduse korral küsimustikud kooli direktorile, õpetajale ja eksaminandile ning eeltäidetud ühtse põhikooli lõpueksami aruande teeb eksameid korraldav asutus koolile kättesaadavaks lõpueksamite andmekogus või muul viisil elektrooniliselt.

(4) Paberil läbiviidava ühtse põhikooli lõpueksami eksamimaterjalide paketi toimetab eksameid korraldav asutus koolidesse maavalitsuste vahendusel. Eksamimaterjalide pakettis on eksamitööd eksaminandidele ja üks eksamitöö lõpueksamikomisjonile ning eksami läbiviimisjuhend. Eesti keele kui teise keele lõpueksami puhul ei ole pakettis eraldi eksemplari lõpueksamikomisjonile.

(5) Paberil läbiviidava ühtse põhikooli lõpueksami eksamitöö hindamisjuhendi, vastavustabeli, vajaduse korral küsimustikud kooli direktorile, õpetajale ja eksaminandile ning eeltäidetud ühtse põhikooli lõpueksami aruande teeb eksameid korraldav asutus koolile kättesaadavaks lõpueksamite andmekogus või muul viisil elektrooniliselt.

(6) Kooli direktor tagab paberil läbiviidavate ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööde õigeaegse koolijõudmise ja konfidentsiaalsuse ning vajaduse korral kooli pitseriga varustatud mustandilehed eksamiteks.

(7) Eksam viiakse läbi ruumis, kus eksaminandid saavad istuda ühekaupa ja üksksteist häirimata. Elektroonilises testimiskeskonnas läbiviidav eksam peab toimuma ruumis, kus iga eksaminandi kohta on arvuti koos eksamitöö sooritamiseks vajalike sisend- ja väljundseadmetega.

(8) Ühtse põhikooli lõpueksami kirjalikud osad algavad üldjuhul kell 10.00. Eksami sooritamiseks antav aeg ning eksami korraldus, sealhulgas eksamiosad, suuliste osade puhul nende algusajad, vaheajad, lubatud

abivahendid ja muu taoline, sätestatakse vastava õppeaine ühtse põhikooli lõpueksami eristuskirjas ja läbiviimisjuhendis.

(9) Elektroonilises testimiskeskonnas ühtse põhikooli lõpueksami eksamitöö tegemiseks sisenevad eksaminandid lõpueksamite andmekogusse, kasutades ID-kaarti, mobiil-ID, elamisloakaarti või kooli või testi administraatorilt saadud testimiskeskonna poolt loodud salasõna. Pärast kõigi eksaminandide sisenemist testimiskeskonda annab testi administraator loa alustada eksamitöö tegemist. Tehniliste probleemide ilmnmisel juhendab testi administraator õpilast.

(10) Eksaminand lubatakseksamile, kui ta ei ole hilineud rohkem kui pool tundi ja lõpueksamikomisjon peab tema hilinemise põhjuseid mõjuvaks. Eksamile hilineud eksaminandile võimaldatakse tööks täisaeg ning tema tööle märgitakse aeg, millal ta alustas eksami sooritamist.

(11) Eesti keele kui teise keele ja võõrkeele ühtse põhikooli lõpueksami suuline osa salvestatakse.

(12) Lõpueksamikomisjoni liige ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, välja arvatud vältimatu vajaduse korral.

(13) Eksaminand ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, välja arvatud vältimatu vajaduse korral. Eksamiruumist eemal viibimise ajaks annab eksaminand oma eksamitöö lõpueksamikomisjonile, kes märgib eksamitööle eksaminandi ruumist lahkumise ja sinna tagasituleku aja.

(14) Eksaminandil ei ole lubatudksamile kaasa võttaksamisooritamiseks mittevajalikke esemeid, välja arvatud hädavajalikud ravimid, elementaarsed isikliku hügieeni tarbed jaksamile põhjendatult kohane söök ja jook.

(15) Eesti keele kui teise keeleksami ning Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmiseksamisooritamisel ühiskonnaõpetuseksamilisanavastutab lõpueksamikomisjoni esimees eksameid korraldavas asutusse tagasisaadetava paketi koostamise ja turvaümbriku sulgemise eest.

(16) Eksameid korraldava asutuse esindajal ning õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku või haldusjärelevalvet teostava asutuse esindajal on õigus viibida ühtse põhikooli lõpueksami läbiviimise juures.

(17) Lõpueksamikomisjoni esimees teavitab viivitamatult eksameid korraldavat asutust, kui:

- 1)ksamimaterjalide pakett on avatud enne pakatile märgitud kellaega;
- 2)ksamimaterjalide pakett on transportimisel märgatavalt kannatada saanud;
- 3)kahtluse alla on seatudksamimaterjalide konfidentsiaalsus.

(18) Eksameid korraldav asutus teavitab vajaduse korral konfidentsiaalsusnõude rikkumisest valdkonna eest vastutavat ministrit, kes võib põhjendatult asjaoludel lükataksamitoimumise edasi. Uusksam toimub hiljemalt neljandal tööpäeval pärast valikeksami toimumisaega.

§ 16. Ühtsete põhikooli lõpueksamite läbiviimise erisused hariduslike erivajadustega õpilaste puhul

(1) Kooli direktor võib võimaldada hariduslike erivajadustega põhikoolilõpetajaleksamitöö tegemiseks tema erivajadusest tulenevalt üht või mitut järgmist eritingimust:

- 1) anda lisaajaga kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 2) viiaksamläbi eraldi ruumis;
- 3) kasutada puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 4) lubada vastuse üleskirjutamist tugisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;
- 5) lubada nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düsleksia) õpilaseleksamiküsimuste ja teksti ettelugemist;
- 6) anda kuulmispuudega õpilaseleksamitoimumise korralduse kohta kirjalikke juhtnõure;
- 7) kasutada õpiraskustega õpilasel täiendavaid õppevahendeid (sõnaraamatud, abivahendid);
- 8) selgitada õpiraskustega õpilasele töökorraldusi ningksamiiülesannete teksti täpsemalt ja põhjalikumalt;
- 9) hinnata spetsiifilise õige kirjahäirega (düsgraafia) õpilase emakeeleksamitööd diferentseeritult;
- 10) kasutada kuulmispuudega õpilasel viipekeele tõlki.

(2) Eksameid korraldava asutuse eelneval nõusolekul võib kooli direktor otsustada haridusliku erivajadusega põhikoolilõpetajale järgmiste eritingimuste kohaldamise:

- 1) kasutada ilma õige kirjakontrolli programmita arvutit õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav;
- 2) muuta nägemispuudega õpilaseleksamitöö kirja suurust või koostadaksamitöö punkt kirjas;
- 3) viia kuulmispuudega õpilaseleksamitöö läbi ilma kuulamis- ja suulise osata;
- 4) viia raske kõnepuudega õpilaseleksamitöö läbi ilma suulise osata.

(3) Juhul kui õpilase erivajadusest tulenevalt onksamil vaja kohaldada käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatava eritingimust, kooskõlastab kool vajaliku eritingimuse eksameid korraldava asutusega.

(4) Ühtse põhikooli lõpueksami eksamitöö tegemisel võimaldatud eritingimused ja eksamitöö sooritamisel ilmnenud erijuhtumid kantakse hiljemalt nelja tööpäeva jooksul pärast eksami toimumist lõpueksamite andmekogus eeltäidetud ühtse põhikooli lõpueksami aruandesse.

(5) Üldjuhul rakendatakse eksamineerimiseks vajalikke eritingimusi õpilastele, kellele on sarnaseid meetmeid rakendatud ka igapäevases õppetöös III kooliastme vältel ning kelle erivajaduse kohta on tehtud märge Eesti Hariduse Infosüsteemi.

§ 17. Korduseksamite korraldamine

(1) Põhikoolilõpetaja, kes ühtse põhikooli lõpueksami ajal või eksamiplaanis ettenähtud koolieksami ajal haigestub või ei saa sellel osaleda muul kooli direktori poolt mõjuvaks loetud põhjusel või kelle ühtse põhikooli lõpueksami või koolieksami hinne on „nõrk” või „puudulik”, sooritab korduseksami koolieksamina.

(2) Korduseksam sooritatakse kooli direktori poolt määratud ajal, hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, kuid hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

§ 18. Ühtsete põhikooli lõpueksamite hindamine

(1) Ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööd hindab lõpueksamikomisjon, lähtudes vastava õppeaine eksamitöö hindamisjuhendist.

(2) Elektroonilises testimiskeskkonnas tehtud eksamitööd kontrollitakse elektrooniliselt. Avatud vastustega küsimusi ja ülesandeid, mille õigsust ei ole võimalik elektrooniliselt kontrollida, kontrollib kooli lõpueksamikomisjon elektroonilises testimiskeskkonnas eksameid korraldava asutuse poolt koostatud hindamisjuhendi alusel hiljemalt nelja tööpäeva jooksul pärast eksami toimumist.

(3) Lõpueksamikomisjon sisestab paberil läbiviidud ühtsete põhikooli lõpueksamite kontrollimise tulemused hiljemalt nelja tööpäeva jooksul pärast ühtse põhikooli lõpueksami toimumist lõpueksamite andmekogus eeltäidetud ühtse põhikooli lõpueksami aruandesse.

(4) Elektroonilises testimiskeskkonnas läbiviidud ühtse põhikooli lõpueksami eksamitöö tulemused teatab eksameid korraldav asutus igale õpilasele ja koolile lõpueksamite andmekogu kaudu hiljemalt viis tööpäeva pärast ühtse põhikooli lõpueksami toimumist.

(5) Eesti keele kui teise keele eksamit hinnatakse järgmiselt:

1) eksami kirjaliku osa töid hindavad keeleseaduse alusel valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga kinnitatud hindajad;

2) eksami suulise osa vastuseid hindavad välishindaja ja lõpueksamikomisjoni kuuluv eesti keele kui teise keele õpetaja vastavalt eesti keele kui teise keele eksami suulise osa hindamisjuhendile.

(6) Eksameid korraldav asutus teatab eesti keele kui teise keele eksami tulemused koolile lõpueksamite andmekogu kaudu hiljemalt 16 päeva pärast ühtse põhikooli lõpueksami toimumist.

(7) Eesti keele kui teise keele lõpueksamikomisjon kinnitab eksami hinde vastavalt hindamisjuhendile eksameid korraldava asutuse teatatud kirjaliku ja suulise osa punktisumma alusel.

(8) Hindamisjuhendi täpsustamiseks ja tegelike eesti keele kui teise keele põhikooli lõpueksamite tööde hindamisjuhendist ühese arusaamise kujundamiseks ning hindamise hindamisjuhendile vastavuse kontrollimiseks moodustab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga eesti keele kui teise keele lõpueksamitööde hindamiskomisjoni.

(9) Eesti keele kui teise keele põhikooli lõpueksami subjektiivselt hinnatav kirjalik eksamiosa läheb kolmandale hindamisele, kui esimese ja teise hindaja tulemus erineb 25 protsenti või rohkem. Kolmanda hindamise läbi viinud hindaja hindamisotsus jääb lõplikuks tulemuseks.

(10) Ühiskonnaõpetuse ühtse põhikooli lõpueksami lisana sooritatud Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksami küsimusi hinnatakse vastavalt Vabariigi Valitsuse 25. septembri 2008. a määruse nr 143 „Kodakondsuse taotleja Eesti vabariigi põhiseaduse ja „Kodakondsuse seaduse” tundmise eksami läbiviimise kord” sätestatule. Nimetatud määruse § 9 lõikes 7 sätestatud juhul väljastatakse isikule Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksami tunnistus.

(11) Kui lõpueksamikomisjonil tekib hindamisel lahkavamus, otsustatakse küsimus häälteenamusega. Häälte võrdsel jagunemisel on otsustavaks lõpueksamikomisjoni esimehe hää. Lõpueksamikomisjoni liikmete eriarvamused kantakse lõpueksamite andmekogus eeltäidetud ühtse põhikooli lõpueksami aruandesse.

(12) Kui ühtse põhikooli lõpueksami eksamitöö hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine (eri eksaminandide töödes süstemaatiliselt esinevad ühesugused vead ja/või parandused, identselt sõnastatud pikemad vabavormilised vastused, ülejäänud vastuse loogikaga mitte haakuvad ühesugused õiged või valed lisandused vastusesse, loomevargus või muu selline), siis hindab lõpueksamikomisjon eksamitöö tervikuna 0 hindepunktiga. Eesti keele kui teise keele kirjaliku osa eksamitööde puhul tuvastab

kõrvalise abi kasutamise või mahakirjutamise eksameid korraldav asutus käesoleva määruse § 37 lõikes 14 sätestatud korras.

(13) Eksameid korraldav asutus väljastab eksaminandile, kes saab eesti keele kui teise keele eksamil vähemalt 60 protsenti maksimaalsest tulemusest, eesti keele B1-taseme tunnistuse.

§ 19. Ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööde säilitamine

(1) Ühtse põhikooli lõpueksami eksamitööd, sealhulgas keeleksamite suulise osa salvestusi säilitatakse koolis ning välishindamise valimisse kuulunud eksamitööd eksameid korraldavas asutuses kolm aastat.

(2) Ühtse põhikooli lõpueksami tulemused eksamitöö terviku ja osade kaupa säilitatakse ja arhiveeritakse lõpueksamite andmekogus isikustatud kujul.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium ning eksameid korraldav asutus võivad kooskõlas isikuandmete kaitse seadusega lubada ühtsete põhikooli lõpueksami eksamitööde andmestike ja tulemuste kasutust teadus- ja rakendusuuringutes.

§ 20. Analüüsitavate ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööde valimi moodustamine

(1) Eksameid korraldav asutus koostab koos Haridus- ja Teadusministeeriumiga valimi (vähemalt 5 protsenti lõpueksami sooritajatest) koolidest, kes saavad oma õpilaste ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööd, eesti keele kui teise keele ja võõrkeele ühtsete põhikooli lõpueksamite suuliste osade salvestised eksameid korraldavale asutusele analüüsimiseks. Eksameid korraldav asutus teeb valimisse kuulumise koolidele teatavaks elektrooniliselt kolme tööpäeva jooksul pärast viimase ühtse põhikooli lõpueksami toimumist.

(2) Valimisse kuuluv kool saabab kontrollitud lõpueksamitööd eksameid korraldavale asutusele kolme tööpäeva jooksul pärast vastava teate saamist. Lõpueksamitöö tiitellehele märgitakse õpilase isikukood.

§ 21. Ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööde tulemuste analüüs ja järeldused

(1) Ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööde tulemuste analüüsi korraldab eksameid korraldav asutus, lähtudes käesoleva määruse §-s 9 sätestatud põhikooli lõpueksamite eesmärkidest. Eksameid korraldav asutus kaasab ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööde tulemuste analüüsi vajaduse korral eksperte.

(2) Elektroonilises testimiskeskkonnas läbiviidud ühtse põhikooli lõpueksami eksamitöö tulemused teeb eksameid korraldav asutus igale õpilasele ja koolile kättesaadavaks lõpueksamite andmekogu kaudu.

(3) Eksameid korraldav asutus avaldab ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööde tulemuste analüüsi oma veebilehel lõpueksamite läbiviimise aasta 1. novembriks, valimisse kuulunud koole nimetamata.

(4) Eksameid korraldav asutus annab igale valimisse kuulunud koolile eksamitulemuste analüüsi alusel tagasisidet õppe tulemuslikkuse ja kooli panuse kohta selles koolis lõpueksamite andmekogu kaudu hiljemalt lõpueksamite läbiviimise aasta 10. detsembriks.

(5) Koolile esitatud tagasisides kõrvutatakse kooli õppe tulemuslikkust ja kooli panust õpilaste edasijõudmisse võrreldes:

- 1) sarnaste koolide rühma (tegevusnäitajad, õpikeskkond) tulemustega;
- 2) kõikide koolide tulemustega.

(6) Eksameid korraldav asutus esitab ühtsete põhikooli lõpueksamite läbiviimise aasta 10. detsembriks Haridus- ja Teadusministeeriumile eksamite tulemused ja analüüsi. Analüüsis kajastatakse õppekava eesmärkide ja III kooliastme õpitulemuste saavutatust ning kooli panust õpilaste edasijõudmisse eksamitöö terviku ja osade kaupa erinevate õpilasarühmade ja õppeasutuste rühmade lõikes; eksamitöö eesmärkide, ülesehituse ja tulemuste võrreldavust sama õppeaine kahe eelmise õppeaasta eksamitööga; ühtsete põhikooli lõpueksamite eksamitööde kvaliteedinäitajaid ja vastavust riikliku õppekavaga. Koos analüüsiga esitatakse ettepanekud õppemetoodika ja õppekirjanduse täiendamiseks, täienduskoolituse parandamiseks ning riikliku õppekava muutmiseks.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 4–6 sätestatud tingimusi ja korda täpsustatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi ning eksameid korraldava asutuse vahelises lepingus.

3. jagu

Põhikooli koolieksamid

§ 22. Põhikooli koolieksamite ettevalmistamine ja eksamitööde koostamine

- (1) Põhikooli koolieksam (edaspidi *koolieksam*) võib olla kirjalikus, suulises, kirjalikus ja suulises ning lihtsustatud õppel olevate õpilaste puhul ka praktilise töö vormis.
- (2) Koolieksami materjalid valmistatakse ette ja koostatakse koolis.
- (3) Kooli direktor kinnitab koolieksamite materjalid ja eksamiplaani vähemalt kaks nädalat enne koolieksami algust.
- (4) Eksamiplaan pannakse õpilastele, õpetajatele ja lapsevanematele tutvumiseks välja vähemalt kaks nädalat enne eksamiperioodi algust.
- (5) Koolieksamid korraldatakse kooli direktori kinnitatud eksamiplaani järgi. Eksamiplaani koostamisel arvestatakse ühtsete põhikooli lõpueksamite kuupäevi ja järgmisi põhimõtteid:
 - 1) samal päeval võib põhikoolilõpetajal olla üks lõpueksam;
 - 2) kahe järjestikuse lõpueksami vahel on vähemalt kolm kalendripäeva;
 - 3) lõpueksameid ei korraldata laupäeval, pühapäeval ega riigipühadel.
- (6) Käesoleva paragrahvi lõikeid 3 ja 4 ning õpilase nõusolekul ka lõike 5 punkte 2 ja 3 ei kohaldata §-s 17 sätestatud korduseksamitele.

§ 23. Põhikooli koolieksamite läbiviimine

- (1) Koolieksamite läbiviimiseks moodustab kooli direktor hiljemalt kaks nädalat enne koolieksamite algust vähemalt kolmeliikmelised lõpueksamikomisjonid.
- (2) Kooli direktor võib lõpueksamikomisjoni esimeheks määrata õppealajuhataja või õpetaja. Lõpueksamikomisjoni esimees vastutab koolieksami korraldamise ja läbiviimise eest. Lõpueksamikomisjoni esimees ei või olla eksamineeritava klassi eksamiaine õpetaja.

§ 24. Põhikooli koolieksamitööde hindamine ja säilitamine

- (1) Õpilaste eksamitöid hindab lõpueksamikomisjon.
- (2) Koolieksami tulemused protokollitakse käesoleva määruse lisas esitatud vormi kohaselt.
- (3) Kui lõpueksamikomisjonil tekib hindamisel lahkarvamusi, otsustatakse hinne häälteenamusega. Häälte võrdsel jagunemisel on otsustavaks lõpueksamikomisjoni esimehe hääel. Lõpueksamikomisjoni liikmete eriarvamusel kantakse protokollile.
- (4) Koolieksamitöid ja protokolle säilitatakse koolis kolm aastat.

4. peatükk Gümnaasiumi lõpueksamid

1. jagu Üldsätted

§ 25. Gümnaasiumi lõpueksamid

Gümnaasiumi lõpetamiseks sooritatakse lõpueksamid. Gümnaasiumi lõpueksamid on riigieksamid, käesolevas määruses sätestatud juhul riigieksamit asendavad rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeele eksamid (edaspidi *riigieksamid*) ja gümnaasiumi koolieksam.

2. jagu Riigieksamid

§ 26. Riigieksamite eesmärgid

(1) Riigieksamite läbiviimise eesmärk on hinnata gümnaasiumi riikliku õppekava üldpädevuste, valdkonnapädevuste, läbivate teemade ning kohustuslike kursuste õpitulemuste omandatust (edaspidi *õppekava eesmärgid ja õpitulemused*) selleks, et:

- 1) anda õpilasele, vanemale, koolile, kooli pidajale ja riigile võimalikult objektiivset ja võrreldavat tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest ning sellest, milline on kooli panus õpilaste edasijõudmisse;
- 2) selgitada, kuidas õppe tulemuslikkus ning kooli panus õpilaste edasijõudmisse on ajas muutunud;
- 3) anda riigile informatsiooni hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
- 4) toetada riikliku õppekava rakendamist ning suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 5) teha otsus õpilase gümnaasiumi lõpetamise kohta;
- 6) siduda järjestikuste haridustasemetete õppekavad ning võimaldada kasutada riigeksamitulemusi õpingute jätkamiseks.

(2) Eksamitööd võivad õppekava eesmärkide ja õpitulemuste kohta võimalikult objektiivse ja võrreldava tagasiside saamiseks sisaldada küsimusi õpilase õpingute ja õpikogemuste kohta koolis ja väljaspool kooli ning selle kohta, kuidas õpilane ise oma kompetentsust hindab.

§ 27. Riigeksamid

(1) Gümnaasiumi lõpetamiseks sooritab õpilane riigeksamid eesti keeles, matemaatikas ja võõrkeeles (inglise, saksa, prantsuse või vene keeles).

(2) Riigeksamite sooritamise õigus on ka:

- 1) põhihariduse baasil kutseõppeasutuses lõpukursusel õppival õpilasel;
- 2) varem gümnaasiumi või kutseõppeasutuse lõpetanud isikul, kes ei ole antud õppeaines riigeksamit sooritanud;
- 3) varem gümnaasiumi või kutseõppeasutuse lõpetanud isikul, kes soovib varasemat riigeksamitulemust parandada;
- 4) välisriigis või Eestis Eesti keskharidusele vastava haridustaseme omandanud või seda omandaval isikul;
- 5) kutseõppeasutuse õpilasel, kes ei ole lõpukursusel, kuid kellel on eksamiaine läbitud.

(3) Gümnaasiumi või kutseõppeasutuse lõpetanud isik, kes on varasemalt sooritanud ühe käesoleva paragrahvi lõike 11 punktides 1–3 toodud rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeele eksamitest, saab soovi korral sooritada veel ühel korral omal valikul ühe nimetatud eksamitest.

(4) Isik, kellel on gümnaasiumi õppeainete kooliastmehinded, koolieksami hinne ja õpilasuurimuse või praktilise töö hinne vähemalt rahuldav, kuid kellel on gümnaasium lõpetamata, kuna ta ei sooritanud riigeksameid, sooritab riigeksamid:

- 1) selle gümnaasium juures, kus ta õpib või õppis, kui ta teatab koolile oma soovist hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks, või
- 2) eksameid korraldava asutuse poolt määratud kohas, kui isik ei soovi või ei saa riigeksameid sooritada koolis, kus ta õpib või õppis (kooli ümberkorraldamise või tegevuse lõpetamise tõttu või isiku elukoha vahetuse tõttu). Isik teavitab oma soovist eksamid korraldavat asutust hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks.

(5) Gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud juhtudel võib õpilane gümnaasiumi lõpetamiseks sooritada eesti keele eksami asemel eesti keele kui teise keele eksami. Eesti keele tasemetunnistus (B2) väljastatakse juhul, kui eksaminand on saanud vähemalt 60 protsenti maksimaalsest tulemusest, kusjuures ühegi osaoskuse tulemus ei tohi olla 0 punkti. Käesoleva määruse § 34 lõike 1 punktides 10, 11 ja 12 sätestatud juhtudel võib õpilasele anda tasemetunnistuse juhul, kui eksamitöö kõik osad ei ole tehtud.

(6) Õpilane, kelle õppekeel on viipekeel, võib valida kohustuslikuks eksamiks kas eesti keele või eesti keele kui teise keele eksami.

(7) Eesti keelest erineva õppekeelega kooli või klassi õpilane, kellele on vastavalt keeleseadusele väljastatud eesti keele oskuse kõrgtaseme või C1-taseme tunnistus ning kes esitab vastava tunnistuse koolile hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks, ei pea sooritama eesti keele kui teise keele riigeksamit.

(8) Matemaatika riigeksamil eristatakse gümnaasiumi riikliku õppekava kitsa matemaatika ainekavale ja laia matemaatika ainekavale vastavaid eksamitöid. Õpilane valib, kumma eksamitöö ta sooritab.

(9) Matemaatika riigeksam valmistatakse ette eesti ja vene keeles. Riikidevaheliste lepingute või Rahvusvahelise Bakalaureuse Organisatsiooni õppekava alusel võib kool kasutada ka teisi keeli. Teistes keeltes eksami läbiviimisel tagab kooli pidaja eksameid korraldavale asutusele lõpueksamite tõlkimis- ja hindamiskulude finantseerimise.

(10) Tallinna Saksa Gümnaasiumi saksakeelses osakonnas sooritatavat Saksa üldise kõrgkooliküpsuse matemaatika eksamit tunnustatakse laia matemaatika riigeksamina.

(11) Eksameid korraldav asutus valmistab ette ja viib läbi inglise keele riigeksami. Prantsuse, saksa ja vene keeles saab sooritada riigeksamit asendava rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeele eksami. Õpilane saab inglise keele riigeksamile lisaks valida ühe järgmisteks eksamite hulgast:

- 1) DELF B1-taseme eksam ja DELF B2-taseme eksam (prantsuse keel);

2) *Goethe-Zertifikat* B1-taseme eksam, *Goethe-Zertifikat* B2-taseme eksam, Saksa II astme keelediplomi B2-/C1-taseme eksam ning Saksa üldise kõrgkooliküpsuse saksa keele eksam, kus punktid vahemikus 1–4 loetakse vastavaks keeleoskustasemega B2 ning punktid vahemikus 5–15 keeleoskustasemega C1 (saksa keel);
3) *тест по русскому языку как иностранному* B1-taseme eksam ja *тест по русскому языку как иностранному* B2-taseme eksam (vene keel).

(12) Saksa üldise kõrgkooliküpsuse saksa keele eksamile või Saksa II astme keelediplomi B2-/C1-taseme eksamile registreerija võib lisaks valida inglise keele riigieksami ja ühe käesoleva paragrahvi lõike 11 punktis 1 või 3 esitatud rahvusvahelise eksami prantsuse või vene keeles.

(13) Saksa II astme keelediplomi B2-/C1-taseme eksamiga saab saksa keele riigieksami asendada nende õpilaste puhul, kes õpivad koolis, millele Saksamaa Liitvabariigi Väliskoolivõrgu Büroo on andnud loa nende eksamite läbiviimiseks. Saksa üldise kõrgkooliküpsuse saksa keele eksamiga saab saksa keele riigieksami asendada Tallinna Saksa Gümnaasiumi saksakeelse osakonna õpilaste puhul.

(14) Käesolevas määruses riigieksamile ja lisaeksamile registreerimise ning eksamite korraldamise kohta sätestatud kohaldatakse ka käesoleva paragrahvi lõikes 13 nimetatud rahvusvaheliste eksamite puhul, kui see ei ole vastuolus riikidevaheliste või rahvusvaheliste testimisasutustega sõlmitud lepingutega.

(15) Õpilane ei pea sooritama käesoleva paragrahvi lõikes 11 nimetatud võõrkeele eksamit, kui ta on koolile hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks esitanud vähemalt jooksva õppeaasta 31. augustini kehtiva eksamitunnistuse või tõendi, mis tõendab, et ta on sooritanud vähemalt B1 keeleoskuse tasemele ühe käesoleva paragrahvi lõike 11 punktides 1–3 nimetatud eksamitest või ühe järgmistest rahvusvaheliselt tunnustatud eksamitest:

- 1) *Preliminary English Test* (PET) (inglise keel);
- 2) *First Certificate in English* (FCE) (inglise keel);
- 3) *Certificate in Advanced English* (CAE) (inglise keel);
- 4) *Certificate of Proficiency in English* (CPE) (inglise keel);
- 5) *The International English Language Testing System* (IELTS) vähemalt 4,0 punktile (inglise keel);
- 6) *Test of English as a Foreign Language* (TOEFL) iBT vähemalt 57 punktile (inglise keel);
- 7) *Pearson Test of English General* (PTE General) – vähemalt *Level 2* (inglise keel);
- 8) DALF C1-tase (prantsuse keel);
- 9) *Goethe-Zertifikat* C1-tase (saksa keel);
- 10) *Goethe-Zertifikat* C2-tase (saksa keel);
- 11) *TestDaF* (TDN3) (saksa keel);
- 12) *TestDaF* (TDN4) (saksa keel);
- 13) *TestDaF* (TDN5) (saksa keel);
- 14) *Österreichisches Sprachdiplom Zertifikat B1* (saksa keel);
- 15) *Österreichisches Sprachdiplom B2 Mittelstufe Deutsch* (saksa keel);
- 16) *Österreichisches Sprachdiplom C1 Oberstufe Deutsch* (saksa keel);
- 17) Saksa I astme keelediplomi eksam B1-tase (saksa keel).

(16) Kui õpilane on koolile 20. jaanuariks esitanud tunnistuse või tõendi käesoleva paragrahvi lõike 11 punktides 1–3 või lõikes 15 nimetatud eksami sooritamise kohta, teeb kool eksamitunnistusest või tõendist ja selle juurde kuuluvatest lisamaterjalidest ärakirja, kinnitab ametlikult nende õigsust ning saadab selle eksameid korraldavale asutusele, kes kontrollib selle põhjal käesolevas paragrahvis esitatud nõuete täitmist.

(17) Õpilasel on gümnaasiumiõpingute jooksul õigus sooritada üks käesoleva paragrahvi lõike 11 punktides 1–3 nimetatud rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeele eksamitest, juhul kui rahvusvahelise testimisorganisatsiooniga sõlmitud lepingus ei ole kokkulepitud teisiti. Õpilasel on õigus sooritada võõrkeele eksam ka võõrkeeles, mida ta ei ole koolis õppinud.

(18) Kui õpilane on õppinud gümnaasiumis vene keele ja kirjanduse ainekava alusel ning registreerib ennast eesti keele kui teise keele riigieksamile, siis ei ole tal õigust sooritada võõrkeele riigieksamit asendava eksamina käesoleva paragrahvi lõike 11 punktis 3 nimetatud eksameid.

§ 28. Riigieksamitele registreerimine

(1) Gümnaasiumiõpilane, kes ei õpi lõpuklassis, saab riigieksamile registreeruda, kui ta on läbinud kõik selles õppeaines kooli õppekavas ettenähtud kohustuslikud kursused (välja arvatud võõrkeele puhul, mida ta ei ole oma koolis õppinud).

(2) Gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste õpilased ja eksternid teavitavad hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks kooli või täidavad lõpueksamite andmekogus registreerimisvormi selle kohta, kas nad soovivad sooritada eesti keele või gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud juhtudel eesti keele kui teise keele riigieksami, kitsa või laia matemaatika ainekavale vastava riigieksami ja inglise keele riigieksami või rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeele eksami. Samuti valib õpilane, kas ta soovib matemaatika riigieksami sooritada eesti või vene keeles.

(3) Õpilane, kellel on varem jäänud gümnaasium lõpetamata, sest ta ei sooritanud riigieksamit, saab järgmisel korral riigieksameid sooritades oma käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt tehtud valikuid muuta.

(4) Kool täidab registreerimisvormi lõpueksamite andmekogus hiljemalt jooksva õppeaasta 30. jaanuariks.

(5) Kool jaotab hiljemalt jooksva õppeaasta 20. märtsiks lõpueksamite andmekogus registreeritud eksaminandid eksamiruumidesse. Võõrkeele eksamite puhul esitatakse lõpueksamite andmekogus lisaks andmed eksamiruumide arvu, suulise osa toimumise ning intervjuueerijate ja hindajate kohta. Hilisemad muudatused esitatud andmetes kooskõlastatakse eksameid korraldava asutusega.

(6) Käesoleva määruse § 27 lõike 2 punktides 2, 3 ja 4 ning lõike 4 punktis 2 nimetatud isikud täidavad lõpueksamite andmekogus registreerimisvormi või esitavad avalduse vastaval blanketil (avalduse blanketi väljastab eksameid korraldav asutus) eksameid korraldavale asutusele hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks. Nimetatud isikutele väljastab eksameid korraldav asutus teate riigieksami toimumise kohta ja kellaaja kohta hiljemalt 10 tööpäeva enne riigieksami toimumist. Teate saaja võtab teate riigieksamile kaasa.

§ 29. Riigieksamite ettevalmistamine ja koostamine

(1) Riigieksamite ettevalmistamist ja koostamist korraldab eksameid korraldav asutus järgides konfidentsiaalsusnõudeid.

(2) Riigieksamitöö valmistatakse ette eksameid korraldava asutuse koostatud eristuskirja põhjal. Eristuskirjas määratakse riigieksamitöö koostamise tingimused, sealhulgas eraldiseisvalt hinnatavate eksamitöö osade küsimuste ja ülesannete valimise kriteeriumid ning nõuded eksamitöö võrreldavuse tagamiseks sama õppeaine ühtse põhikooli lõpueksami eksamitööga.

(3) Riigieksami küsimused ja ülesanded, eksamitöö, hindamisjuhendi ja vastavustabeli töötab välja vastava õppeaine riigieksamit ettevalmistav komisjon. Vastavustabelis ja hindamisjuhendis tuuakse välja eksamitöö osade ning õppekava eesmärkide ja õpitulemuste vahelised seosed. Riigieksameid ettevalmistavad komisjonid moodustab ja nende töökorra kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(4) Eksameid korraldav asutus koostab riigieksamite läbiviimisjuhendid.

(5) Riigieksamitööde ettevalmistamise ja koostamise kohustuslikud etapid on:

- 1) ülesannete koostamine;
- 2) ülesannete toimetamine;
- 3) ülesannete valimine ja eeltesti koostamine;
- 4) eeltestimine koolides;
- 5) eeltesti tulemuste analüüsimine;
- 6) testi koostamine;
- 7) ekspertanalüüsi ja -hinnangu koostamine;
- 8) testi korrigeerimine ja eksamitöö lõppversiooni koostamine.

(6) Matemaatika riigieksamitööde punktidest maksimaalselt 20% on võimalik saada äratundmistasandi, 30% reprodutseerimistasandi ja 50% rakendustasandi (analüüs, üldistamine, hinnangu andmine) soorituste eest.

(7) Keeleainete riigieksamiülesanded kontrollivad keelestruktuuri tundmist ning osaoskustest lugemis- ja kirjutamisoskust ning võõrkeelte ja eesti keele kui teise keele eksamiülesanded ka kuulamis- ja kõnelemisoskust.

(8) Riigieksamitöö sisaldab erineva raskusastmega ülesandeid. Eeltestimisega kontrollitakse eksamitöö osade ning ülesannete ja küsimuste raskusastet, kvaliteeti ja ülesehitust.

(9) Vajaduse korral koostab eksameid korraldav asutus riigieksami juurde kuuluva küsimustiku kooli direktorile ja õpetajale.

(10) Eksameid korraldava asutuse esindaja annab riigieksamimaterjalide paketi üle maavanema poolt määratud isikule, kes annab materjalide paketi kooli direktorile üle riigieksami toimumise päeval. Pärast riigieksami toimumist võtab maavanema poolt määratud isik riigieksamimaterjalid kooli direktorilt vastu ning annab need üle eksameid korraldava asutuse esindajale.

§ 30. Riigieksamimaterjalide pakett

(1) Eksameid korraldav asutus paneb kokku riigieksamimaterjalide paketi, milles on:

- 1) saatekiri;
- 2) riigieksamitööd suletud ümbrikus;
- 3) protokollide vorm riigieksamitööde paketi avamise kohta;
- 4) protokollide vorm riigieksami toimumise kohta;
- 5) protokollide vorm riigieksamitööde üleandmise kohta;
- 6) hindamisprotokollide vorm (keeleksamite suulise osa või nende osade puhul, mida hindavad kaks hindajat);
- 7) riigieksamitööde tagasisaatmise ümbrik;
- 8) protokollide tagasisaatmise ümbrik;

- 9) riigieksamitööde tagasisaatmise turvakott;
10) küsimustikud kooli direktorile, õpetajale ja eksaminandile, juhul kui need on koostatud.

(2) Võõrkeele riigieksami ja eesti keele kui teise keele riigieksami kasutamata materjalid tagastatakse eksameid korraldavale asutusele.

§ 31. Riigieksamikomisjon

(1) Riigieksamite läbiviimiseks moodustab maavanem igal õppeaastal gümnaasiumides ja kutseõppeasutustes hiljemalt 15. märtsiks riigieksamikomisjonid arvestusega, et iga 20 eksaminandi kohta on riigieksamikomisjonis üks liige ja kokku mitte vähem kui kolm liiget. Kui ühes koolis osaleb riigieksamil vähem kui 15 õpilast, moodustab maavanem koolidevahelise riigieksamikomisjoni ja määrab eksami läbiviimise koha. Põhjendatud juhtudel ning eksameid korraldava asutusega kooskõlastatult võib maavanem moodustada eksamikomisjoni ka koolides, kus eksamil osaleb vähem kui 15 õpilast.

(2) Riigieksamikomisjoni moodustab eksameid korraldav asutus:

- 1) kui riigieksam viiakse läbi eksameid korraldava asutuse poolt määratud kohas väljaspool kooli, sealhulgas käesoleva määruse §-s 35 sätestatud juhul;
- 2) riigieksamite lisaeksamite puhul.

(3) Riigieksamikomisjoni esimees on käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhtudel üldjuhul kooli direktor ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhtudel eksameid korraldava asutuse poolt määratud isik. Riigieksamikomisjoni esimees ei või olla riigieksami õppeaine õpetaja.

(4) Enne riigieksami algust riigieksamikomisjon:

- 1) tutvustab eksaminandidele riigieksami toimumise korda;
- 2) juhib eksaminandide tähelepanu käesoleva määruse § 33 lõigetes 9 ja 10 ning vastava õppeaine riigieksami läbiviimise juhendis esitatud nõuetele;
- 3) hoiatab eksaminande, et riigieksamil kõrvalise abi, sealhulgas mobiiltelefoni või muu sidevahendi kasutamisel või mahakirjutamisel kõrvaldatakse eksaminand riigieksamilt ning riigieksamitöö hinnatakse 0 punktiga;
- 4) jagab riigieksamitööd eksaminandidele.

(5) Pärast riigieksamitöö lõpetamist jagab riigieksamikomisjon eksaminandidele eksamimaterjalide paketti kuuluva õpilase küsimustiku, juhul kui see kuulus riigieksamimaterjalide paketti.

(6) Riigieksamikomisjon jälgib, et eksaminandid:

- 1) sooritavad riigieksami käesoleva korra ja vastava õppeaine riigieksami läbiviimisjuhendi kohaselt;
- 2) kasutavad riigieksamil ainult käesoleva korra ja vastava õppeaine riigieksami läbiviimisjuhendis lubatud töövahendeid;
- 3) alustavad kirjalikku riigieksamit üheaegselt pärast juhiste andmist ja eksamitööde väljajagamist kõikidele eksaminandidele;
- 4) ei kasuta riigieksamil kõrvalist abi;
- 5) lõpetavad riigieksamitöö ettenähtud ajal;
- 6) kirjutavad eksamitööle riigieksamitöö üleandmise protokolliga järgi oma koodi ja eksamitöö üleandmise kellaaja;
- 7) vastavad õpilase küsimustikule, juhul kui see kuulus riigieksamimaterjalide paketti.

§ 32. Riigieksami välisvaatleja

(1) Riigieksami välisvaatleja on eksameid korraldava asutuse poolt määratud isik, kelle ülesanne on jälgida kirjaliku eksami eksamikorrast kinnipidamist. Riigieksami välisvaatleja peab olema igas eksamiruumis.

(2) Riigieksami välisvaatleja avab riigieksamimaterjalide paketi 45 minutit enne eksami algust kontrollides, kas pakett on terve. Riigieksami välisvaatleja avab riigieksamitööde ümbrikud eksamiruumis eksaminandide juuresolekul ümbrikule märgitud kuupäeval ja kellaajal.

(3) Riigieksami välisvaatleja teavitab viivitamatult eksameid korraldavat asutust, kui:

- 1) riigieksamimaterjalide pakett on avatud varem kui 45 minutit enne eksami algust või välisvaatleja juuresolekuta;
- 2) on lahknevasi saatekirja ja saabunud materjali vahel;
- 3) riigieksamimaterjalide pakett on transportimisel märgatavalt kannatada saanud;
- 4) on kahtluse alla seatud riigieksamimaterjalide konfidentsiaalsus.

(4) Konfidentsiaalsusnõude rikkumise avastamisel teavitab riigieksami välisvaatleja või riigieksamikomisjoni esimees sellest eksameid korraldavat asutust. Eksameid korraldav asutus teavitab konfidentsiaalsusnõude rikkumisest vajaduse korral valdkonna eest vastutavat ministrit, kes võib põhjendatud asjaoludel lükata eksami toimumise edasi lisaeksami toimumise ajale.

(5) Riigieksami välisvaatleja või riigieksamikomisjoni liige fikseerib kõik riigieksamikorra rikkumised riigieksami toimumise protokollis.

(6) Riigieksami välisvaatleja eemaldab riigieksamilt komisjoni liikme, kes üritab aidata eksaminande ülesannete lahendamisel või häirib neid oma tegevusega. Riigieksami välisvaatleja teavitab komisjoni liikme riigieksamilt eemaldamisest eksameid korraldavat asutust ning teeb vastava märke riigieksami toimumise protokollis.

(7) Kui riigieksami välisvaatleja ei täida korrektselt oma ülesandeid või segab riigieksami läbiviimist, on riigieksamikomisjoni esimehel kohustus teavitada sellest eksameid korraldavat asutust ning toimida saadud juhtnõuade kohaselt. Riigieksami välisvaatleja ebakohase käitumise kohta tehakse riigieksami toimumise protokollis vastav märge.

(8) Kui riigieksami välisvaatleja ei ilmu kohale või haigestub riigieksami ajal, teavitab riigieksamikomisjoni esimees sellest eksameid korraldavat asutust, mis tagab riigieksami välisvaatleja olemasolu riigieksami läbiviimisel. Selle kohta tehakse vastav märge riigieksami toimumise protokollis.

§ 33. Riigieksamite läbiviimine

(1) Riigieksamite läbiviimise ja riigieksamikorrast kinnipidamise eest koolis vastutavad riigieksamikomisjonid.

(2) Kooli direktor tagab riigieksamimaterjalide paketi õigeaegse koolijõudmiseksamipäeva hommikul ja riigieksamimaterjalide konfidentsiaalsuse lisaeksamite toimumise lõpuni. Riigieksamimaterjalidest koopiategemine on kuni riigieksamitunnistuste väljastamiseni keelatud.

(3) Riigieksam viiakse läbi ruumis, kus eksaminandid saavad istuda ühekaupa ja üksteist häirimata. Eksaminand esitab eksamil osalemiseks riigieksamikomisjonile isikut tõendava dokumendi.

(4) Riigieksamiruumis võivad viibida:

- 1) eksaminandid;
- 2) riigieksamikomisjoni liikmed;
- 3) riigieksami välisvaatleja;
- 4) õppe- ja kasvatustöö üle riiklikku või haldusjärelvalvet läbiviiva asutuse esindaja;
- 5) eksameid korraldava asutuse esindaja;
- 6) hindaja riigieksami suulise osa korral;
- 7) tugiisik ja/või viipekeele tõlk eritingimuste rakendamise korral.

(5) Eksaminandil ei ole lubatud eksamile kaasa võtta eksami sooritamiseks mittevajalikke esemeid, välja arvatud hädavajalikud ravimid, elementaarsed isikliku hügieeni tarbed, eksamile põhjendatult kohane söök ja jook.

(6) Kirjalik riigieksam algab kell 10.00. Kirjaliku eksami sooritamiseks antakse aega kolm kuni kuus astronoomilist tundi. Eksami sooritamiseks antav aeg ning eksami korraldus, sealhulgas eksamiosad, suuliste osade puhul nende algusajad, vaheajad, lubatud abivahendid ja muu taoline, sätestatakse vastava õppeaine riigieksami läbiviimisjuhendis.

(7) Eksaminand lubatakse eksamile, kui ta ei ole hilinenud rohkem kui pool tundi ja tal on hilinemiseks riigieksamikomisjoni poolt mõjuvaks loetud põhjus. Riigieksamile hilinenule võimaldatakse tööks täisaeg ning tema tööle märgitakse aeg, millal ta alustas eksami sooritamist.

(8) Eesti keele kui teise keele ja võõrkeele riigieksami suuline osa salvestatakse.

(9) Eksaminand lähtub riigieksamitöö sooritamisel vastava riigieksami läbiviimisjuhendist ning:

- 1) kirjutab kirjaliku eksamitöö musta või sinise tindi- või pastapliiatsiga;
- 2) ei kirjuta kirjalikus eksamitöös hariliku pliiatsiga. Hariliku pliiatsiga kirjutatud või hariliku pliiatsiga kirjutatud ja tindi- või pastapliiatsiga ülekirjutatud vastused hinnatakse 0 punktiga;
- 3) teeb parandused kirjalikus riigieksamitöös selgelt, tõmmates maha terve sõna, sümboli, numbrilise või arvu;
- 4) ei kasuta kirjaliku eksamitöö korral korrektuurivahendeid;
- 5) kirjutab kirjaliku eksamitöö loetava käekirjaga.

(10) Riigieksamikomisjoni liige või riigieksami välisvaatleja kõrvaldab eksaminandi riigieksamilt, kui:

- 1) eksaminand kasutab riigieksami sooritamisel kõrvalist abi või kirjutab maha, üritab seda teha või aitab sellele kaasa või on võtnud eksamile kaasa mittelubatud abivahendeid;
- 2) eksaminandi käitumine häirib riigieksami läbiviimist või teisi eksaminande.

(11) Riigieksamilt kõrvaldatud eksaminandi eksamitööd hinnatakse 0 punktiga. Riigieksami välisvaatleja teeb vastava märke eksaminandi eksamitööle. Eksamitöö pannakse eksameid korraldavale asutusele tagasisaadetavasse paketti.

(12) Eksaminand ei tohi eksami ajal riigieksamiruumist lahkuda, välja arvatud eksami läbiviimise juhendis kirjeldatud juhtudel või vältimatu vajaduse korral. Viimati nimetatud juhul peab eksaminandi saatma riigieksamikomisjoni liige, kes ei tohi olla eksaminandi riigieksamiaine õpetaja. Riigieksamiruumist väljas

viibimise ajaks annab eksaminand oma kirjaliku töö komisjonile, kes märgib riigieksamitööle eksaminandi eksamiruumist lahkumise ja eksamiruumi tagasituleku kellaja.

(13) Riigieksamikomisjoni liikmed ja välisvaatleja ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, välja arvatud eksami läbiviimise juhendis kirjeldatud juhtudel või vältimatu vajaduse korral. Kui riigieksami välisvaatleja ei viibi eksamiruumis, täidab tema ülesandeid riigieksamikomisjoni esimees.

(14) Riigieksamikomisjon teatab eksaminandidele, kui kirjaliku riigieksami lõpuni on jäänud aega:

- 1) 30 minutit;
- 2) 15 minutit.

(15) Eksaminand, kes on kirjaliku riigieksamitöö lõpetanud:

- 1) kirjutab riigieksamitöö komisjonile üleandmisel sellele oma riigieksamitöö koodi, mis on esitatud riigieksamitöö üleandmise protokollis ja riigieksamitöö üleandmise kellaja;
- 2) annab allkirja riigieksamitöö üleandmise kohta;
- 3) õpilase küsimustiku olemasolul annab üle täidetud küsimustiku;
- 4) lahkub eksamiruumist.

(16) Riigieksamiaja lõpul annab riigieksamikomisjon eksaminandidele korralduse kirjutamine lõpetada.

(17) Pärast riigieksamiaja lõppemist kirjalikul riigieksamil riigieksamikomisjon koos riigieksami välisvaatlejaga:

- 1) kontrollib, et iga eksaminandi eksamitööl on õige riigieksamitöö kood;
- 2) pakib riigieksamitööd tagasisaatmise ümbrikusse trükitud koodide järjekorras;
- 3) kontrollib, et tagasisaatmise ümbrikus on ainult need riigieksamitööd, mille koodid on sellel ümbrikul;
- 4) lisab riigieksamitöödele hindamisprotokolli, kui see on olemas;
- 5) märgib ümbrikule riigieksamitööde arvu;
- 6) pakib riigieksamite läbiviimiseks kasutatud lisamaterjalid ning kasutamata jäänud võõrkeele ja eesti keele kui teise keele riigieksamitööd turvaümbrikusse.

(18) Riigieksami toimumise kohta vormistatakse protokoll, millele kirjutavad alla riigieksamikomisjoni esimees ja riigieksami välisvaatleja, kinnitades allkirjaga ühtlasi, et riigieksamitööde tagasisaatmise ümbrike komplekteerimisel on järgitud käesoleva paragrahvi lõikes 17 esitatud nõudeid.

(19) Eksameid korraldavale asutusele tagasisaadetava paketi koostamise ja turvaümbriku sulgemise korraldavad riigieksamikomisjoni esimees ja riigieksami välisvaatleja. Paketti kuuluvad:

- 1) kirjaliku riigieksami korral kinnises ümbrikus riigieksamitööd ja hindamisprotokollide olemasolul hindamisprotokollid;
- 2) protokoll riigieksamimaterjalide paketi avamise kohta;
- 3) protokoll riigieksami toimumise kohta;
- 4) protokoll riigieksamitöö üleandmise kohta;
- 5) võõrkeelte ja eesti keele kui teise keele riigieksami suulise osa korral suuliste osade salvestused;
- 6) küsimustike olemasolul küsimustikud kooli direktorile, õpetajale ja õpilasele.

(20) Paketti kuuluvad võõrkeele ja eesti keele kui teise keele riigieksami suulised osad salvestatakse ja edastatakse eksameid korraldavale asutusele läbiviimisjuhendis esitatud nõudeid arvestades.

(21) Õpilase taotlusel tehakse tema kirjalikust riigieksamitööst või eksamitöö osa(de) vastustest, millele õpilasel on tekkinud autoriõiguse seadusest tulenev autoriõigus, pärast eksami lõppemist riigieksamikomisjoni esimehe ja välisvaatleja juuresolekul koopia.

(22) Riigieksamil tekkinud või tekkivad olukorrad, mida käesolevas määruses ei ole kirjeldatud, lahendab riigieksamikomisjon, informeerides ja vajaduse korral kaasates eksameid korraldava asutuse.

§ 34. Riigieksamite läbiviimise erisused hariduslike erivajadustega õpilaste puhul

(1) Kooli direktori põhjendatud otsusega ja eksameid korraldava asutuse nõusolekul võimaldatakse erivajadusega gümnaasiumilõpetajale riigieksami sooritamiseks ühte või mitut järgmist eritingimust:

- 1) anda lisaaega kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 2) viia eksam läbi eraldi ruumis;
- 3) kasutada puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 4) kasutada ilma õigekirjakontrolli programmi ehk spellerita arvutit õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav;
- 5) lubada vastuste üleskirjutamist tugiisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;
- 6) lugeda eksamiküsimused ja tekst ette nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düsleksia) õpilasele;
- 7) anda eksami toimumise korralduse kohta kirjalikke juhtnõore kuulmispuudega õpilasele;
- 8) hinnata emakeele eksamitööd diferentseeritult spetsiifilise õigekirjahäirega (düsgraafia) õpilasel;
- 9) muuta eksamitöö kirja suurust või koostada eksamitöö punktikirjas nägemispuudega õpilasele;
- 10) valmistada eksamitöö ette ja viia läbi ilma kuulamis- ja suulise osata kuulmispuudega õpilasele;
- 11) kasutada viipekeele tõlki kuulmispuudega õpilasel;
- 12) valmistada eksamitöö ette ja viia läbi ilma suulise osata raske kõnepuudega õpilasele;

13) valmistada ette ja viia läbi individuaalsest õppekavast lähtuv eksamitöö juhul, kui nõustamiskomisjoni otsusega on õpilasel riiklikus õppekavas sätestatud taotletavaid õpitulemusi vähendatud;

14) valmistada ette ja viia läbi individuaalsest õppekavast lähtuv eksamitöö eesti keeles teise keelena madalamal kui B2 keeleoskuse tasemel juhul, kui õpilane on Eestis õppinud eesti õppekeelega koolis või keelekümblusklassis vähem kui 3 aastat.

(2) Juhul kui õpilase erivajadusest tulenevalt on eksamineerimiseks vaja kohaldada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatuta eritingimust, kooskõlastab koolksamile registreerides vajaliku eritingimuse eksameid korraldava asutusega.

(3) Üldjuhul rakendatakse eksamineerimiseks vajalikke eritingimusi õpilastele, kellele on sarnaseid meetmeid rakendatud ka igapäevases õppetöös gümnaasiumi vältel ning kelle erivajaduse kohta on tehtud märge Eesti Hariduse Infosüsteemi.

(4) Kool esitab lõpueksamite andmekogu kaudu hiljemalt jooksva õppeaasta 30. jaanuariks eksameid korraldavale asutusele kinnitamiseks erivajadustega õpilaste eksamineerimiseks vajalikud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eritingimused.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 punktides 13 ja 14 nimetatud eritingimustest teavitab kool eksameid korraldavat asutust hiljemalt jooksva õppeaasta 1. novembriks.

§ 35. Riigeksami läbiviimine välisriigis haridust omandavatele isikutele

(1) Võimaluse korral võib õpilasele, kes samaaegselt Eesti gümnaasiumis õppimisega omandab haridust välisriigis või kes seoses diplomaadist või haldusteenistujast vanemate töötamisega omandab välisriigis Eesti keskhariduse tasemele vastavat haridust ning ei saa sellest tulenevalt osaleda riigeksamil põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 31 lõike 4 alusel kehtestatud aegadel, kokkuleppel eksameid korraldava asutusega võimaldada riigeksami sooritamist eksameid korraldava asutuse määratud kohas ja korras. Vastava taotluse esitab õpilane eksameid korraldavale asutusele hiljemalt eksamite sooritamise aasta 20. jaanuariks, esitades ka põhjenduse, miks ei ole võimalik riigeksamil osaleda põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 31 lõike 4 alusel kehtestatud aegadel Eesti gümnaasiumis, kus õpilane õpib. Eksamite sooritamise ajad määrab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga, tuginedes eksameid korraldava asutuse ettepanekule.

(2) Eksameid korraldav asutus teavitab käesoleva paragrahvi lõigetes 1 nimetatud isikuid eksamite toimumise ajast, kohast ja eksamikorraldusest hiljemalt eksami toimumise aasta 10. aprilliks.

§ 36. Lisaeksamite korraldamine

(1) Riigeksamil registreerunud, kuid mõjuval põhjusel ilmutata jäänud eksaminand või eksaminand, kes ei ole eksami sooritamise ajal muutunud tervises seisundi tõttu võimeline eksamit lõpuni sooritama, võib kolme tööpäeva jooksul riigeksami toimumisest esitada eksameid korraldavale asutusele lisaeksamil osalemise taotluse, millele lisatakse tõendid mõjuvate põhjuste kohta. Eksameid korraldav asutus teavitab taotlejat lisaeksami korraldusest hiljemalt kolme tööpäeva jooksul pärast taotluse registreerimist.

(2) Õpilane, kes ei sooritanud riigeksamit haiguse või muu mõjuva põhjuse tõttu, saab riigeksami sooritada lisaeksami ajal. Lisaeksamilt puudunud õpilane saab riigeksami sooritada järgmisel õppeaastal.

(3) Kui õpilane ei saa usulisel või muul mõjuval põhjusel riigeksamil osaleda põhieksami päeval, võib taksamile registreerides esitada eksameid korraldavale asutusele avalduse lisaeksamil osalemiseks.

(4) Õpilane, kes saavutas eksamil alla ühe protsendi maksimaalsest tulemusest, saab riigeksami sooritada järgmisel õppeaastal.

§ 37. Riigeksamitööde hindamine

(1) Riigeksamitöid hindavad valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga kinnitatud hindajad, kelle tegevust korraldab eksameid korraldav asutus vastavalt valdkonna eest vastutava ministri kinnitatud töökorrale.

(2) Riigeksamit ettevalmistava komisjoni koostatud hindamisjuhend kirjeldab eksamitöö osade ning iga küsimuse ja ülesande osakaalu kogu riigeksamitöö hindamisel.

(3) Hindamisjuhendi täpsustamiseks tegelike riigeksamitööde põhjal, hindamisjuhendist ühese arusaamise kujundamiseks ja hindamise täpsustatud hindamisjuhendile vastavuse kontrollimiseks moodustab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga riigeksamitööde hindamiskomisjonid.

(4) Riigeksamitööde hindamiskomisjoni esimees või aseesimees korraldab riigeksamitööde hindamise standardiseerimise, mille käigus vajaduse korral täpsustatakse hindamisjuhendit.

(5) Riigieksamitööde objektiivselt hinnatavaid eksamiosi hindab üks hindaja. Enne andmete arvutisse sisestamist kontrollitakse riigieksamitööde hindamiskomisjoni esimehe või aseesimehe juhtimisel 10% iga hindaja töödest, et veenduda hindamise vastavuses täpsustatud hindamisjuhendile. Kui mõni hindaja pole hindamisjuhendit korrektselt järginud, korraldab hindamiskomisjoni esimees või aseesimees selle hindaja hinnatud tööde ümberhindamise.

(6) Riigieksamitööde subjektiivselt hinnatavate eksamiosade lõpptulemus kujuneb kahe või kolme üksteisest sõltumatu hindamise tulemusena. Kui inglise keele riigieksamitöö subjektiivselt hinnatava eksamiosa esimese ja teise hindaja tulemus erineb rohkem kui 20 protsenti, hinnatakse eksamiosa kolmandat korda. Eesti keele riigieksamitöö subjektiivselt hinnatavat eksamiosa hinnatakse kolmandat korda, kui esimese ja teise hindaja tulemus erineb rohkem kui 30 protsenti. Pärast kolmandat hindamist kujuneb inglise keele või eesti keele riigieksami lõpptulemuseks kahe lähema hindepunktide arvu keskmine. Eesti keele kui teise keele riigieksami subjektiivselt hinnatavat eksamiosa hinnatakse kolmandat korda siis, kui esimese ja teise hindaja tulemus erineb 20 protsenti või rohkem. Kolmanda hindamise läbi viinud eksperdi hindamisotsus jääb eesti keele kui teise keele riigieksami lõplikuks tulemuseks.

(7) Keeleainete riigieksamite suulise osa vastuseid hindav hindaja ei tohi olla eksaminandi õpetaja.

(8) Eesti keele kui teise keele riigieksami suulise osa vastuseid hindavad kaks hindajat, kellest kumbki ei tohi olla eksaminandi õpetaja ja üks hindajatest ei tohi olla õpetaja eksaminandi koolist.

(9) Eesti keele kui teise keele eksami suulise osa juures viibib valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga kinnitatud välishindaja.

(10) Välishindaja on erialalt eesti keele filoloog, kes on osalenud eksameid korraldava asutuse läbiviidaval hindajate koolitusel ja kelle ülesanne on hinnata eesti keele kui teise keele eksami suulise osa vastuseid ja jälgida eksamikorrast kinnipidamist.

(11) Inglise keeles omistatakse õpilasele B1-keeleoskustase, kui ta on saavutanud 50–74 protsenti maksimumtulemusest ning B2-keeleoskustase, kui ta on saavutanud 75–100 protsenti maksimumtulemusest. Inglise keele B1- ja B2-keeleoskustaseme saavutamise tingimuseks on, et igas osaoskuses peab olema saavutatud vähemalt 1 protsent osaoskuse tulemusest. Käesoleva määruse § 34 lõike 1 punktides 10, 11 ja 12 esitatud juhtudel võib õpilasele anda tasemetunnistuse juhul, kui kõik eksamitöö osad ei ole tehtud.

(12) Tallinna Saksa Gümnaasiumi saksakeelses osakonnas sooritatavat Saksa üldise kõrgkooliküpsuse matemaatika eksamit hinnatakse Saksa üldise kõrgkooliküpsuse matemaatika eksami hindamisjuhendite järgi.

(13) *Goethe-Zertifikat* B1-taseme eksam loetakse B1-tasemele sooritatuks, kui tase on saavutatud vähemalt kolmes osaoskuses.

(14) Kui riigieksamitööde hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine (eri eksaminandide töödes süstemaatiliselt esinevad ühesugused vead ja/või parandused, identselt sõnastatud pikemad vabavormilised vastused, näiteks keeleeksami kirjutamisosas, ülejäänud vastuse loogikaga mittehaakuvad ühesugused õiged või valed lisandused vastusesse, loomevargus või muu selline, riigieksamiosa või kogu riigieksamitöö kirjutamisel), siis hinnatakse riigieksamitöö tervikuna 0 punktiga. Kõrvalise abi kasutamise või mahakirjutamise tuvastab eksameid korraldav asutus eksamitööde hindamisel tekkinud põhjendatud kahtluse alusel, järgides haldusmenetluse põhimõtteid, kuulates ära kõik asjasse puutuvad isikud ning kaasates vajadusel maavalitsuse esindaja, kes teostab riiklikku või haldusjärelevalvet selle kooli õppetegevuse üle, kus juhtum aset leidis.

(15) Riigieksam on sooritatud, kui saavutatud on vähemalt üks protsent maksimaalsest tulemusest.

(16) Käesoleva määruse § 33 lõikes 9 punktides 3–5 loetletud nõuete rikkumisel loetakse rikutud kohad või loetamatud kohad veaks.

§ 38. Riigieksamitööde säilitamine

(1) Riigieksamitöid, sealhulgas keeleksamite suulise osa salvestusi säilitatakse eksameid korraldavas asutuses kolm aastat.

(2) Riigieksamitööde tulemusi eksamitöö terviku ja osade kaupa säilitatakse ning arhiveeritakse lõpuksamite andmekogus isikustatud kujul.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium ning eksameid korraldav asutus võivad kooskõlas isikuandmete kaitse seadusega lubada riigieksamitööde andmestike ja tulemuste kasutust teadus- ja rakendusuringutes.

§ 39. Riigieksamitööde tulemuste analüüs ja järelused

(1) Riigieksamitööde tulemuste analüüsi korraldab eksameid korraldav asutus, lähtudes käesoleva määruse §-s 26 sätestatud riigieksamite eesmärkidest. Eksameid korraldav asutus kaasab riigieksamitööde tulemuste analüüsi vajaduse korral eksperte.

(2) Eksameid korraldab asutus teeb riigieksamite tulemused igale õpilasele ja koolile kättesaadavaks lõpueksamite andmekogu kaudu. Riigieksamite tulemuste avaldamise aeg antakse teada koos järgmise õppeaasta eksamiaejadega eksameid korraldava asutuse veebilehel.

(3) Eksameid korraldab asutus annab lõpueksamite andmekogu kaudu hiljemalt eksamite läbiviimise aasta 10. detsembriks igale koolile eksamitulemuste alusel tagasisidet õppe tulemuslikkust ja sellest, milline on kooli panus õpilaste edasijõudmisse.

(4) Koolile esitatud tagasisides kõrvutatakse kooli õppe tulemuslikkust ja kooli panust õpilaste edasijõudmisse võrreldes:

- 1) sarnaste koolide rühma (tegevusnäitajad, õpikeskkond) tulemustega;
- 2) kõikide koolide tulemustega.

(5) Eksameid korraldab asutus esitab riigieksamite läbiviimise aasta 10. detsembriks kooli pidajale riigieksamite analüüsi alusel tagasisidet, milles kõrvutatakse kooli pidaja iga kooli õppe tulemuslikkust ja kooli panust õpilaste edasijõudmisse:

- 1) teiste kooli pidajale kuuluvate koolide tulemustega;
- 2) sarnaste koolide rühma (tegevusnäitajad, õpikeskkond) tulemustega;
- 3) kõikide koolide tulemustega.

(6) Eksameid korraldab asutus esitab riigieksamite läbiviimise aasta 10. detsembriks maavalitsustele riigieksamite analüüsi alusel tagasisidet, milles kõrvutatakse selles maakonnas tegutsevate koolide õppe tulemuslikkust ja kooli panust õpilaste edasijõudmisse.

(7) Eksameid korraldab asutus esitab riigieksamite läbiviimise aasta 10. detsembriks Haridus- ja Teadusministeeriumile riigieksamite ja rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeele eksamite analüüsi. Analüüsis kajastatakse iga kooli õppe tulemuslikkust ja kooli panust õpilaste edasijõudmisse võrreldes sarnaste koolide rühma tulemustega, õppekava eesmärkide ja õpitulemuste saavutatust eksamitöö terviku ja osade kaupa erinevate õpilasarühmade ja õppeasutuse rühmade lõikes; eksamitöö eesmärkide, ülesehituse ja tulemuste võrreldavust sama õppeaine kahe eelmise aasta eksamitöödega; riigieksamitööde kvaliteedinäitajaid (välja arvatud rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeele eksamid) ja vastavust riikliku õppekavaga. Koos analüüsiga esitatakse ettepanekud õppemetoodika ja õppekirjanduse täiendamiseks, täienduskoolituse parandamiseks ning riikliku õppekava muutmiseks.

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3–7 sätestatud tingimusi ja korda täpsustatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi ja eksameid korraldava asutuse vahelises lepingus.

§ 40. Riigieksamitööde statistika avalikustamine

(1) Eksameid korraldab asutus avaldab riigieksamitööde üleriigilised tulemused oma veebilehel riigieksamite läbiviimise aasta 1. novembriks.

(2) Koole ei järjestata riigieksamitööde tulemuste järgi.

(3) Igale koolile avalikustatakse vaid tema õpilaste eksamitööde tulemuste statistiline ülevaade.

(4) Gümnaasiumi eksternina lõpetanud isikuid statistilises ülevaates ei kajastata.

3. jagu Gümnaasiumi koolieksamid

§ 41. Gümnaasiumi koolieksami eesmärgid ja vormid

(1) Gümnaasiumi koolieksami (edaspidi *koolieksam*) eesmärgid on:

- 1) toetada kooli õppekava rakendamist ja suunata õppeprotsessi;
- 2) anda alus gümnaasiumi lõpetamiseks;
- 3) saada ülevaade kooli õppekavas sätestatud üldpädevuste, valdkonnapädevuste, läbivate teemade ning õpitulemuste omandatusest.

(2) Koolieksam võib olla kirjalik, suuline või kirjalik ja suuline.

(3) Koolieksami õppeained, vormi ja toimumise aja määrab ja kinnitab kooli direktor.

§ 42. Koolieksami ettevalmistamine ja eksamitöö koostamine

(1) Koolieksamitöö, hindamisjuhendi ja eksami läbiviimisjuhendi koostab koolieksamikomisjon ja kinnitab kooli direktor vähemalt kaks nädalat enne koolieksami algust.

(2) Koolieksam korraldatakse kooli direktori kinnitatud eksamiplaani järgi. Eksamiplaani pannakse õpilastele, õpetajatele ja lastevanematele tutvumiseks välja kaks nädalat enne koolieksamite algust.

§ 43. Koolieksamite läbiviimine, hindamine, korduseksami sooritamine ja eksamitöö säilitamine

(1) Koolieksamite läbiviimiseks moodustab kooli direktor hiljemalt kaks nädalat enne koolieksamite algust vähemalt kolmeliikmelised koolieksamikomisjonid.

(2) Koolieksamikomisjoni esimees on üldjuhul kooli direktor, liikmed üldjuhul aineõpetajad. Kooli direktor võib koolieksamikomisjoni esimeheks määrata õppealajuhataja või õpetaja. Koolieksamikomisjoni esimees vastutab koolieksami korraldamise ja läbiviimise eest. Koolieksamikomisjoni esimees ei või olla eksamineeritava klassi koolieksamiaine õpetaja.

(3) Koolieksami võivad sooritada gümnaasiumiõpilased, kes on gümnaasiumiastmes eksamiaine kohustuslikud kursused läbinud, välja arvatud käesoleva määruse §-s 44 sätestatud juhul.

(4) Kui õpilasel ei ole kooli poolt mõjuvaks loetud põhjustel võimalik sooritada koolieksami eksamiperioodi jooksul, võib kooli direktor anda õpilasele loa koolieksamite sooritamiseks individuaalplaani järgi. Individuaalplaani kinnitab kooli direktor.

(5) Koolieksamitöid hindab koolieksamikomisjon hindamisjuhendist lähtudes.

(6) Koolieksami tulemused protokollitakse käesoleva määruse lisas esitatud vormi kohaselt.

(7) Kui koolieksamikomisjonil tekib hindamisel lahkavamus, otsustatakse hinne häälteenamusega. Häälte võrdsel jagunemisel on otsustavaks koolieksamikomisjoni esimehe hääli. Koolieksamikomisjoni liikmete eriarvamused kantakse protokollile.

(8) Gümnaasiumilõpetaja, kes sooritas koolieksami mitterahuldavalt või ei sooritanud koolieksami, sooritab korduseksami hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib koolieksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

(9) Koolieksamitöid, hindamisejuhendit ja eksamitöö tulemusi säilitatakse koolis kolm aastat.

§ 44. Koolieksami sooritatuks lugemine

Direktori otsusega võib lugeda koolieksami sooritatuks, kui õpilane on tõendanud, et on omandanud kooli õppekavas ettenähtud teadmised ja oskused väljaspool kooli, näiteks rahvusvaheliste olümpiaadide raames, olles sooritanud mõne rahvusvaheliselt tunnustatud testi või muul taolisel viisil.

5. peatükk Rakendussätted

§ 45. Gümnaasiumi võõrkeele riigieksami asendamine rahvusvaheliselt tunnustatud eksamiga

Kuni 2019. aasta 1. septembrini võib rahvusvaheliselt tunnustatud eksam, millega õpilane soovib asendada võõrkeele riigieksami, olla sooritatud ka enne gümnaasiumiõpingute algust.

§ 46. Määruse rakendamine

(1) Määruse § 34 lõige 5 rakendatakse 2016. aasta 1. septembrist.

(2) Eksameid korraldav asutus viib koolidele antava tagasiside vastavusse määruse § 8 lõike 4 punktis 3, § 21 lõigetes 4 ja 5 ning § 39 lõigetes 4–6 esitatud nõuetega hiljemalt 2019. aastaks.

§ 47. Määruse kehtetuks tunnistamine

Haridus- ja teadusministri 17. septembri 2010. a määrus nr 59 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord” tunnistatakse kehtetuks.

Jürgen Ligi
Minister

Janar Holm
Kantsler

[Lisa](#) Protokoll vorm